

Mahrs, Petter
Tel: 010-698 12 41
petter.mahrs@naturvardsverket.se

BESLUT
2015-08-28

Ärendenr:
NV-05065-15

Beslut om skydds jakt efter gråsäl inom Skåne län

Beslut

Naturvårdsverket beslutar om att utöka antalet gråsäl som får fällas i skydds jakt i Skåne län.

Detta beslut ska gälla även om det överklagas.

Villkor för skydds jaktens genomförande

Villkoren för skydds jaktens genomförande återges i Naturvårdsverkets beslut den 30 mars 2015, s 1-4 (NV-00969-15), se bilaga 2. Utöver vad som anges där gäller följande.

Antal djur som får fällas

Utöver vad som anges i tidigare beslut får ytterligare 15 gråsäl fällas i skydds jakt inom Skåne län.

Jakttid

Skydds jakten enligt detta beslut får bedrivas från 28 augusti till och med den 31 december 2015.

Jaktområde

Skydds jakten får ske inom hela Skåne län bortsett från undantagna områden enligt nedan.

Undantagna områden

Utöver de områden som undantas i Naturvårdsverkets tidigare beslut (s 2) får ingen skydds jakt efter gråsäl enligt detta beslut ske inom Stenshuvuds nationalpark.

Jaktmetod och tillåtna medel

Skyddsjakten får bedrivas med de metoder och medel som anges i tidigare beslut (s 3).

Bärgning och provtagning

Fälld säl ska så långt som möjligt bärgas. Prover från fälld säl ska skickas in till Naturhistoriska riksmuseet enligt de instruktioner som museet ger. Detta framgår av tidigare beslut (s 3).

Bakgrund***Pågående skydds jakt efter gråsäl***

Naturvårdsverket har den 30 mars 2015 fattat beslut om skydds jakt efter totalt 350 gråsäl i hela landet varav 15 gråsäl inom Skåne län. Skydds jakten får pågå under tiden 20 april till 31 december 2015 och syftar till att minska allvarliga skador för fisket orsakade av gråsäl.

Sedan starten för skydds jakten har 15 gråsäl fällts i Skåne län, vilket motsvarade det antal Naturvårdsverket tidigare beslutat om. Då skadorna är såväl pågående som allvarliga har Naturvårdsverket utrett förutsättningarna för att utöka antalet gråsäl som får fällas i skydds jakt i länet.

I utredningen om utökat antal har Naturvårdsverket gett Havs- och vattenmyndigheten, berörd länsstyrelse, Sveriges lantbruksuniversitet och Naturhistoriska riksmuseet möjlighet att yttra sig i ärendet.

Yttrande från Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten föreslår i sitt yttrande att en omfördelning av tilldelningen mellan Östersjölänen är att föredra istället för en utökad tilldelning. Om det av juridiska orsaker inte är möjligt tillstyrker Havs- och vattenmyndigheten en begränsad utökad tilldelning om ett fåtal djur.

Yttrande från Naturhistoriska riksmuseet

Hur en ökad tilldelning påverkar Östersjöns gråsälspopulation behöver, enligt Naturhistoriska riksmuseets (NRM) yttrande, ställas i relation till tilldelning och hur många djur som fällts på given tilldelning i övriga länder kring Östersjön. Eftersom dessa data inte är tillgängliga är det enligt NRM svårt att överblicka effekterna av en eventuell ökad tilldelning utan att ta hänsyn till avskjutningen i övriga delar av Östersjön. NRM anser att om tilldelningen lokalt skulle behöva ökas bör det därför i första hand ske genom att tilldelningen minskas i ett annat län i motsvarande grad.

Yttrande från Sveriges lantbruksuniversitetet

Sveriges lantbruksuniversitetet (SLU) tillstyrker en utökad tilldelning i det aktuella länet.

SLU anger i sitt yttrande att gråsälspopulationen i Östersjön i dagsläget uppgår till mellan 40.000 och 50.000 individer. Den årliga tillväxten är enligt universitetet sju till åtta procent vilket innebär en faktisk ökning med 3.000 till 4.000 individer varje år. Skadebilden är fortsatt hög och skadorna ibland annat

Skåne län ökar. Samtidigt sköts ibland annat Skåne län få sälar inom fjolårets skydds jakt. Att tilldelningen i länet utökas avsevärt anses därför rimligt, enligt SLU.

Yttrande från Länsstyrelsen i Skåne län

Länsstyrelsen i Skåne län tillstyrker i sitt yttrande en utökning av skydds jaktstilldelningen för Skåne län. Länsstyrelsen meddelar vidare att skadorna på ålfisket i länet är allvarliga och pågående. Flera ålfiskare har fått sina redskap förstörda under det pågående ålfisket med stora ekonomiska skador som följd. De aktuella redskapen är mycket stora och i princip omöjliga att förflytta varför det är mycket svårt att vidta skadeförebyggande åtgärder och värja sig för pågående allvarliga skador.

Skäl för beslutet

Aktuella bestämmelser

Naturvårdsverket får besluta om skydds jakt efter säl på eget initiativ om det behövs för att förhindra allvarlig skada. Naturvårdsverket ska innan beslutet samråda med Havs- och vattenmyndigheten. Detta framgår av 23 b § jaktförordningen (1987:905). Naturvårdsverket kan även be andra myndigheter yttra sig i ärendet, med stöd av 6 och 7 §§ förvaltningslagen (1986:223).

Tillstånd till skydds jakt får ges för att förhindra allvarlig skada på exempelvis fiske. Skydds jakt får beviljas om det inte finns någon annan lämplig lösning. Skydds jakten får inte försvåra upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Detta framgår av 23 a § jaktförordningen.

Om Naturvårdsverket fattar beslut om skydds jakt framgår det av 9 b § jaktförordningen att ska vi ange

- vilka arter som berörs och antalet djur som får fällas,
- vilka medel och metoder som får användas,
- vilken tid och vilket område som avses,
- de villkor som i övrigt behövs för att så långt som möjligt undvika skador eller olägenheter av betydelse för den berörda artens bestånd, och
- den kontroll som kommer att ske.

Naturvårdsverket får besluta om hur man ska förfara med dödade djur och att ett fällt djur ska tillfalla annan än den som innehar jakträtten, vilket framgår av 24 d 1 st jaktförordningen.

Naturvårdsverket kan besluta att ett skydds jaktbeslut ska gälla även om det överklagas, detta med stöd av 59 § jaktförordningen.

Kungörelsedelgivning av beslutet får ske om en obestämd krets ska delges, vilket framgår av 49 § delgivningslagen (2010:1932).

Skyldigheter som följer av Sveriges EU-medlemskap

Gråsälén är upptagen i det så kallade art- och habitatdirektivet, bilagorna 2 och 5 till rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och

växter. Det innebär att Sverige som EU-land måste vidta vissa åtgärder, exempelvis

- utse särskilda bevarandeområden och inom dessa tillståndspröva alla verksamheter och åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön och
- säkerställa att exempelvis jakt på gråsäl är förenlig med upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus för arten.

Rekommendationer från Helsingforskommissionen

Helsingforskonventionen om skydd av Östersjöområdets marina miljö slår fast att viss jakt på säl kan tillåtas för populationer som uppnått gynnsam bevarandestatus. Detta innebär att skydds jakt kan få bedrivas om populationen haft en stadig positiv tillväxt under lång tid. Jakten får inte äventyra denna tillväxt eller ge andra problem för förvaltningen av arten.

Helsingforskommissionen föreslår att det undre referensvärdet för arten bör ligga på minst 10 000 gråsäl per bestånd. Därmed säkras den biologiska nivån som krävs för att upprätthålla ett livskraftigt bestånd. Överstiger populationen 10 000 gråsäl kan jakt tillåtas om arten har långsiktig positiv tillväxt.

Nationell förvaltningsplan

Havs- och vattenmyndigheten anger i Nationell förvaltningsplan för gråsäl i Östersjön från 2012 att populationen för gråsäl ska ha en gynnsam bevarandestatus. Gråsälspopulationen ska ha en neutral eller positiv utveckling.

Sedan år 2000 har arten haft en stabil utveckling med en årlig tillväxt om i genomsnitt 7-8 procent och antalet faktiska räknade djur är enligt Havs- och vattenmyndighetens uppgifter 35 000 djur. Det bedöms finnas mellan 40 000 och 50 000 gråsäl i Östersjön, enligt Sveriges lantbruksuniversitet.

Naturvårdsverkets bedömning

Förhindrande av allvarlig skada

Naturvårdsverket konstaterar att fisket i Skåne län i stor omfattning drabbas av pågående allvarliga skador orsakade av gråsälsgrepp. Älfisket är särskilt hårt drabbat, enligt länsstyrelsens uppgifter. Det är sannolikt att de allvarliga skadorna fortsätter då tillräckliga skadeförebyggande åtgärder är svåra att vidta.

Mot bakgrund av den faktiska ökningen av såväl gråsälspopulationen som graden av gråsälsskador gör Naturvårdsverket därför bedömningen att det är sannolikt med fortsatta allvarliga skador på fisket under resten av året. En utökning av antalet gråsäl som får fällas i skydds jakt inom Skåne län är därmed motiverad för att förhindra och minska fortsatta allvarliga och pågående skador.

Gynnsam bevarandestatus

Referensvärdet för gråsäl som Sverige rapporterat till EU år 2013 är 10 000 djur. Detta motsvarar den biologiskt säkra nivån som krävs för att upprätthålla en livskraftig population för arten. Jakt kan tillåtas utan att gynnsam

bevarandestatus för arten äventyras om populationen överstiger denna nivå och har haft en långsiktig positiv tillväxt.

Enligt Institutionen för akvatiska resurser vid Sveriges lantbruksuniversitet uppgår den totala gråsälpopulationen i Östersjön idag till mellan 40.000 och 50.000 djur. Det totala antalet gråsäl i Östersjön har ökat med i genomsnitt sju till åtta procent sedan år 2000.

Naturvårdsverket bedömer att upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus inte äventyras av att ytterligare 15 gråsäl faller inom ramen för skydds jakt inom Skåne län.

Annan lämplig lösning

Det finns flera olika skadeförebyggande åtgärder som generellt sett vidtas för att minska sälskadorna på fisket, exempelvis;

- fiske vid olika tidpunkter på dygnet
- försök att skrämja sälar vid fiskeplatserna
- vakt av näten
- fiske i kortare perioder
- byte av fångstplatser

Trots skadeförebyggande åtgärder och den skydds jakt som verket beslutat om den 30 mars 2015 fortsätter skadorna att öka.

Havs- och vattenmyndigheten har tidigare konstaterat att samma skadegörande individer trots försök till förebyggande åtgärder återkommer och fortsätter orsaka allvarliga skador. Det är alltså sannolikt ett begränsat antal individer som återkommer till redskapen och söker föda, och att dessa individer inte påverkas av skadeförebyggande åtgärder. Vidare har Program Sälar & Fiske under längre tid arbetat för att utveckla fiskeredskap och fiskemetoder som ska vara säkra för sälangrepp. Det finns dock fortfarande få alternativa fångstmetoder som är lämpliga i Sverige och som inte drabbas av sälskadorna.

De redskap som används under ålfisket är mycket stora och i stort sett omöjliga att vakta eller förflytta. Andra skadeförebyggande åtgärder har i stort konstaterats verkningslösa gällande skadegörande individer. Detta sammantaget gör att Naturvårdsverket bedömer att skydds jakt även fortsättningsvis är det enda kvarvarande alternativet för att förhindra pågående och fortsatta allvarliga skador.

Övrigt

Omfördelning av tilldelning

Vissa remissinstanser har föreslagit att Naturvårdsverket istället för att utöka antalet djur som får fallas i skydds jakt, bör omfördela kvarvarande antal djur som får fallas mellan Östersjölänen. På grund av rådande rättspraxis om att ett gynnsamt myndighetsbeslut inte kan ändras kan en sådan omfördelning inte ske.

Utökat antal i andra län

Vid sidan av detta beslut utreder Naturvårdsverket förutsättningarna för att utöka antalet gråsälar som får fällas i skydds jakt och en utökning av skydds jaktområdet inom Kalmar, Blekinge, Gotlands och Södermanlands län. Sådant beslut kommer meddelas separat.

Verkställighet och kungörelse

Med hänsyn till att skadorna är allvarliga och pågående är det viktigt att skydds jakten kan inledas så snart som möjligt. Detta är nödvändigt för att förhindra att ytterligare allvarliga skador uppstår. Vidare saknas det möjligheter för fiskare att värja sig för pågående skador orsakade av gråsäl då arten inte upptas i 28 § jaktförordningen. Naturvårdsverket bedömer därför att det finns skäl att skydds jakten ska få inledas från beslutsdatum och att beslutet ska gälla även om det överklagas.

Beslutet ska delges genom så kallad kungörelsedelgivning. Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Naturvårdsverket på Forskarens väg 5 i Östersund.

Upplysning om hur man överklagar, se bilaga 1.

Beslut i ärendet har fattats av sektionschefen Gunilla Ewing Skotnicka efter föredragning av handläggaren Petter Mahrs.

För Naturvårdsverket

Gunilla Ewing Skotnicka

Petter Mahrs

Kopia per e-post till:

Havs- och vattenmyndigheten
Kustbevakningen
Länsstyrelsen i Skåne län
Naturhistoriska riksmuseet
Polismyndigheten
Statens Fastighetsverk
Sveriges Lantbruksuniversitet
HELCOM
Jägarnas Riksförbund
Program Sälar och Fiske
Svenska Jägareförbundet
Svenska Naturskyddsföreningen
Sveriges Fiskares Riksförbund
Sveriges Fiskevattenägareförbund
Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund
Viltskadecenter

Bilaga 1

Var ska beslutet överklagas?

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Stockholm.

Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.

Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till Förvaltningsrätten i Stockholm.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt och det ska vara undertecknat.

I skrivelsen ska ni ange:

- ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer,
- vilket beslut som ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendenummer,
- hur ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt
- om det finns motparter i ärendet bör ni ange deras namn, adress och telefonnummer.